

PRESUDA SUDA

25. srpnja 2002. (*)

„Žalba – Uredba (EZ) br. 1638/98 – Zajednička organizacija tržišta ulja i masti –
Tužba za poništenje – Osoba na koju se propis izravno odnosi – Djelotvorna sudska
zaštita – Dopuštenost”

U predmetu C-50/00 P,

Unión de Pequeños Agricultores, sa sjedištem u Madridu (Španjolska), koji
zastupaju J. Ledesma Bartret i J. Jiménez Laiglesia y de Oñate, *Abogados*, s
izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u

žalitelj,

povodom žalbe podnesene protiv rješenja Prvostupanjskog suda Europskih zajednica
(treće vijeće) od 23. studenog 1999. u predmetu T-173/98 Unión de Pequeños
Agricultores protiv Vijeća, Zb., str. II-3357., kojom se zahtijeva poništenje tog
rješenja,

a druge stranke u postupku su:

Vijeće Europske unije, koje zastupa I. Díez Parra, u svojstvu agenta, s izabranom
adresom za dostavu u Luxembourg,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

koje podupire

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju J. Guerra Fernández i M. Condou-
Durande, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg,

intervenijent u žalbi,

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, P. Jann, F. Macken, N. Colneric, S.
von Bahr (predsjednici vijeća), C. Gulmann (izvjestitelj), D. A. O. Edward, A. La
Pergola, J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris i J. N. Cunha
Rodrigues, suci,

nezavisni odvjetnik: F. G. Jacobs,

tajnik: D. Louterman-Hubeau, načelnik odjela,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši izlaganja stranaka na raspravi od 6. studenoga 2001., na kojoj je J. Jiménez Laiglesia y de Oñate zastupao Unión de Pequeños Agricultores, I. Díez Parra Vijeće i J. Guerra Fernández i M. Condou-Durande Komisiju,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi od 21. ožujka 2002.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 16. veljače 2000. Unión de Pequeños Agricultores podnio je na temelju članka 49. Statuta Suda Europske zajednice žalbu protiv rješenja Prvostupanjskog suda od 23. studenoga 1999., Unión de Pequeños Agricultores/Vijeće, (T-173/98 Zb., str. II-3357., u daljnjem tekstu: pobijano rješenje), kojim je taj sud odbio njegovu tužbu za djelomično poništenje Uredbe (EZ) br. 1638/98 od 20. srpnja 1998. o izmjeni Uredbe br. 136/66/EEZ o uspostavi zajedničke organizacije tržišta ulja i masti (SL 1998 L 210, str. 32.; u daljnjem tekstu: pobijana uredba).

Pravni okvir

- 2 Vijeće je 22. rujna 1966. donijelo Uredbu br. 136/66/EEZ o uspostavi zajedničke organizacije tržišta ulja i masti (SL 1966, 172, str. 3025.). Tom je uredbom uspostavljena zajednička organizacija tržišta maslinovog ulja, strukturirana na sustavu zajamčenih cijena i proizvodnih potpora. Mehanizmi koje uvodi Uredba br. 136/66 pretrpjeli su nekoliko naknadnih izmjena. Zajednička organizacija tržišta maslinovog ulja, kako je izmijenjena, utvrdila je programe u pogledu interventnih cijena, proizvodnih potpora, potpora za potrošnju i skladištenje, kao i potpora za uvoz i izvoz.
- 3 Vijeće je 20. srpnja 1998. donijelo pobijanu uredbu o reformi, posebno, zajedničke organizacije tržišta maslinovog ulja. Na temelju toga ukinut je prethodni program intervencija i zamijenjen programom potpore za ugovore o privatnom skladištenju. Potpora za potrošnju i posebna potpora malim proizvođačima su ukinute. Stabilizacijski mehanizam za potporu proizvodnji koji se temelji na maksimalnoj zajamčenoj količini za čitavu Zajednicu izmijenjen je uvođenjem razdiobe te najveće količine između država članica proizvođača u obliku zajamčenih nacionalnih količina. Naposljetku, maslinici posađeni nakon 1. svibnja 1998. isključeni su, s određenim izuzecima, iz svih budućih programa potpora.

Postupak pred Prvostupanjskim sudom i pobijano rješenje

- 4 Zahtjevom podnesenim tajništvu Prvostupanjskog suda 20. listopada 1998., Unión de Pequeños Agricultores, strukovno udruženje koje zastupa mala španjolska poljoprivredna poduzeća, djeluje u njihovom interesu i ima pravnu osobnost u skladu sa španjolskim pravom, podnijelo je tužbu na temelju članka 173. četvrtog stavka

Ugovora o EZ-u (koji je nakon izmjene postao članak 230. četvrti stavak UEZ-a), za poništenje pobijane uredbe, uz izuzetak programa potpore za stolne masline.

- 5 Vijeće je zasebnim aktom podnesenim tajništvu Prvostupanjskog suda 23. prosinca 1998. istaknulo prigovor nedopuštenosti na temelju članka 114. stavka 1. Poslovnika Prvostupanjskog suda.
- 6 Pobijanim rješenjem Prvostupanjski sud je prihvatio prigovor nedopuštenosti i odbio tužbu kao nedopuštenu.
- 7 Najprije je Prvostupanjski sud istaknuo u točki 34. pobijanog rješenja da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, članak 173. četvrti stavak Ugovora omogućava pojedincima pobijanje svake odluke koja se, iako donesena u obliku uredbe, izravno i osobno odnosi na njih i da kriterij razlikovanja između uredbe i odluke treba tražiti u općenitoj ili neopćenitoj prirodi dotičnog akta. Sud je zaključio u točki 44. tog rješenja da je po svojoj prirodi i području primjene pobijana uredba zakonodavnog karaktera i stoga nije odluka u smislu članka 189. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 249. UEZ-a).
- 8 Zatim, nakon što je podsjetio u točki 45. pobijanog rješenja da se u određenim okolnostima čak i zakonodavni akt koji se primjenjuje na sve dotične gospodarske subjekte može odnositi na neke od njih osobno i da stoga akt Zajednice može po prirodi biti zakonodavnog karaktera, a u pogledu određenih dotičnih gospodarskih subjekata na koje se odnosi može imati i karakter odluke, Prvostupanjski sud je utvrdio:
 - u točki 46. pobijanog rješenja da „fizička ili pravna osoba mora biti u mogućnosti dokazati da se dotični akt odnosi na nju zbog određenih karakteristika koje su joj svojstvene ili zbog činjenične situacije koja je razlikuje od bilo koje druge osobe [...]” i,
 - u točki 47. tog rješenja, da se između ostalog tužbe koje su podnijela udruženja mogu proglasiti dopuštenima barem u okolnostima kada određena pravna odredba izričito određuje niz postupovnih ovlasti za strukovna udruženja, kada udruženje predstavlja interese poduzeća koja sama imaju procesnu legitimaciju i kada se udruženje izdvaja pojedinačno zbog utjecaja pobijanog akta na njegove interese kao udruženja, osobito zato što je na njegov pregovarački položaj utjecao akt čije se poništenje traži.
- 9 U predmetnom slučaju Prvostupanjski sud je u točki 48. pobijanog rješenja zaključio da se tužitelj ne može pozvati ni na jedan od ova tri uvjeta kako bi utemeljio dopuštenost tužbe.
- 10 U tom smislu Prvostupanjski sud ustanovio je u točki 50. pobijanog rješenja posebno da tužitelj nije dokazao da se pobijana uredba odnosi na njegove članove zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe. U tom smislu dostatno je istaknuti da činjenica da je uredba možda u vrijeme kad je donesena mogla utjecati na one članove tužitelja koji su tada djelovali na tržištu maslinovog ulja tako da su neki od njih obustavili djelatnost nije takva da bi se po njoj razlikovali od svih drugih subjekata u Zajednici, jer se

nalaze u objektivno određenoj situaciji koja je usporediva sa situacijom bilo kojeg drugog subjekta koji može sada ili u budućnosti ući na tržište [...]. Pobijana uredba odnosi se na članove tužitelja samo na temelju njihovog objektivnog svojstva kao subjekata na tim tržištima, na jednak način kao i na sve ostale subjekte na dotičnim tržištima.”

11 Prvostupanjski sud je u točkama 53. do 55. pobijanog rješenja također istaknuo da tužitelj ne može, u prilog dopuštenosti svoje tvrdnje, valjano tvrditi ni da je pobijana uredba utjecala na neke njegove posebne interese, a u točki 58. tog rješenja utvrdio je da se tužitelja ne smatra pojedinačno izdvojenim ni po kojim kriterijima koje sudska praksa utvrđuje za dopuštenost tužbe za poništenje koju podnosi udruženje.

12 Naposljetku, Prvostupanjski sud ispitao je zadnji argument koji je tužitelj iznio da bi dokazao da se odredbe pobijane uredbe odnose na njega osobno, a to je da postoji rizik da neće dobiti djelotvornu sudsku zaštitu. U tom smislu je presudio kako slijedi:

„61 Argument da nije osigurana djelotvorna sudska zaštita sastoji se od prigovora da u okviru nacionalnog prava ne postoje pravna sredstva koja bi omogućila, ako je potrebno, ispitivanje zakonitosti pobijane uredbe putem zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o [EZ-u] [(koji je postao članak 234. UEZ-a)].

62 Potrebno je istaknuti u vezi s tim da načelo jednakosti za sve osobe koje podliježu pravu Zajednice u pogledu uvjeta za pristup sudu Zajednice putem tužbe za poništenje zahtijeva da ti uvjeti ne ovise o posebnim okolnostima sudskog sustava svake države članice. U tom smislu potrebno je naglasiti da, u skladu s načelom lojalne suradnje utvrđenim u članku 5. Ugovora o EU-u (koji je postao članak 10. UEZ-a), od država članica se zahtijeva da doprinose cjelovitosti sustava pravnih lijekova i postupaka koji je uspostavljen Ugovorom o EZ-u i namijenjen da se Sudu povjeri nadzor zakonitosti akata koje donose institucije Zajednice (vidjeti u tom smislu presudu od [23. travnja 1986.] Les Verts/Parlament [294/83, Zb., str. 1339.], t. 23.).

63 Međutim, ti elementi ne mogu navesti Prvostupanjski sud da se udalji od sustava pravnih lijekova utvrđenih člankom 173. četvrtim stavkom Ugovora, kako ga tumači sudska praksa i da prekorači granice svoje nadležnosti koje propisuje ta odredba.

64 Osim toga, tužitelj ne može valjano utemeljiti nijedan argument o eventualnoj dugotrajnosti postupka na temelju članka 177. Ugovora. Ta okolnost ne može opravdati promjene sustava pravnih lijekova i postupaka koji je utvrđen člancima 173., 177. i 178. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 235. UEZ-a) i namijenjen da se Sudu povjeri nadzor zakonitosti akata institucija. Ni u jednom slučaju takav argument ne može omogućiti da se tužba za poništenje koju podnosi fizička ili pravna osoba koja ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 173. četvrtom stavku Ugovora proglasi dopuštenom (rješenje Suda od 24. travnja 1996., CNPAAP/Vijeće, C-87/95, Zb., str. I-2003., t. 38.).”

13 S obzirom na navedena razmatranja, Prvostupanjski sud je u točki 65. pobijanog rješenja presudio da se ne može smatrati da se pobijana uredba odnosi na tužitelja i da

s obzirom da nije ispunio jedan od uvjeta dopuštenosti utvrđen u članku 173. četvrtom stavku Ugovora, nije bilo potrebno ispitivati pitanje odnosi li se ta uredba izravno na njega.

O žalbi

- 14 Svojom žalbom žalitelj od Suda zahtijeva da:
- ukine pobijano rješenje;
 - proglasi dopuštenom tužbu za poništenje i vrati predmet Prvostupanjskom sudu radi donošenja odluke o meritumu spora.
- 15 Vijeće od Suda zahtijeva da:
- žalbu proglasi očitom nedopuštenom ili podredno očitom neosnovanom;
 - naloži žalitelju snošenje troškova.
- 16 Rješenjem predsjednika Suda od 12. rujna 2000. odobrena je intervencija Komisije u potporu zahtjevima Vijeća.
- 17 U prilog svojoj žalbi žalitelj ističe četiri žalbena razloga.
- 18 Prvo, tvrdi da je u točki 61. pobijanog rješenja Prvostupanjski sud pogrešno protumačio njegov argument koji se odnosi na nepostojanje djelotvorne sudske zaštite u slučaju da se zahtjev proglasi nedopuštenim. Naime, on nije utemeljio taj argument samo na nepostojanju pravnih lijekova u okviru nacionalnog prava, već na činjenici da proglašenje nedopuštenosti u ovom slučaju ne bi bilo u skladu sa zahtjevom djelotvornosti koji je sastavni dio temeljnog prava na koje se poziva. Drugo, žalitelj tvrdi da je obrazloženje pobijanog rješenja neodgovarajuće, jer u njemu nema odgovora na činjenične i pravne argumente iznesene u njegovom zahtjevu i njegovim očitovanjima o prigovoru, već se u točki 63. ograničava na samo jedan od tih argumenata, koji osim toga netočno reproducira. Treće, žalitelj tvrdi da je točka 62. tog rješenja kontradiktorna. U tom smislu, on tvrdi da ako načelo lojalne suradnje zahtijeva uvođenje pravnog lijeka u okviru nacionalnog prava koji omogućuje, kada je to potrebno, upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku o pitanju valjanosti akta Zajednice, poštovanje prava pojedinca na djelotvornu sudsku zaštitu ne ovisi zapravo o posebnim okolnostima sudskog sustava svake države članice. Četvrto, žalitelj ističe da je, time što se u ovom slučaju nije ispitalo dovodi li, uz uvažavanje svih činjeničnih i pravnih elemenata, proglašenje tužbe nedopuštenom do nepoštovanja temeljnog prava na djelotvornu sudsku zaštitu, povrijeđeno temeljno pravo koje je sastavni dio pravnog poretka Zajednice.

Dopuštenost žalbe

- 19 Vijeće, isto kao i Komisija, za nepostojanje pravnog interesa žalitelja za pokretanje postupka ističe očitom nedopuštenost žalbe. Naime, sva argumentacija Prvostupanjskog suda u vezi s djelotvornom sudskom zaštitom je samo *obiter dictum*, jer je stvarni razlog za nedopuštenost tužbe, kako je navedeno u točki 65. pobijanog rješenja, da

tužitelj ne ispunjava jedan od uvjeta za dopuštenost utvrđen u članku 173. Ugovora. Čak i ako unutarne pravo ne dozvoljava nikakve mogućnosti za pokretanje postupka pred sudovima, sudovi Zajednice ipak i dalje moraju primjenjivati odredbu Ugovora i provjeravati jesu li uvjeti za dopuštenost, koje ta odredba utvrđuje, ispunjeni ili ne.

- 20 Da bi žalba mogla biti prihvaćena, žalitelj svoju žalbu mora zasnovati na tome da se pobijanim rješenjem krši članak 173. četvrti stavak Ugovora i, još preciznije, na dokazu da se pobijana uredba odnosi na njega osobno, a ne na eventualnom nepostojanju djelotvorne sudske zaštite jer taj razlog, prema trenutnoj strukturi Zajednice, ne bi nikako mogao učiniti tu žalbu dopuštenom.
- 21 U tom smislu potrebno je podsjetiti da pravni interes žalitelja postoji ako ishod žalbe može priskrbiti korist za stranku koja ju je podnijela (presuda od 13. srpnja 2000., Parlament/Richard, C-174/99 P, Zb., str. I-6189., t. 33.)
- 22 Pobijanim rješenjem tužba tužitelja odbijena je kao nedopuštena pred Prvostupanjskim sudom.
- 23 Stoga je očito da bi žalitelj priskrbio određenu korist da je njegov zahtjev bio prihvaćen, jer bi bilo moguće ispitati osnovanost zahtjeva. Pitanje može li, ili ne može, u određenim okolnostima navodno pravo na djelotvornu sudsku zaštitu utjecati na dopuštenost tužbe za poništenje uredbu koju podnosi fizička ili pravna osoba odnosi se na osnovanost tužbe i nikako ne može prejudicirati pitanje postojanja interesa žalitelja za pokretanje žalbenog postupka.
- 24 U tim okolnostima žalbu valja proglasiti dopuštenom.

Osnovanost žalbe

Argumentacija stranaka

- 25 Svojim četirima žalbenim razlozima, koje valja ispitati zajedno, žalitelj u biti navodi da odbacivanje njegove tužbe kao nedopuštene, kako proizlazi iz obrazloženja danih u točkama 61. do 64. pobijanog rješenja, krši njegovo pravo na djelotvornu sudsku zaštitu radi zaštite njegovih interesa i interesa njegovih članova.
- 26 Prema mišljenju žalitelja, sporne odredbe pobijane uredbu kojima se ukida program intervencija, potpora za potrošnju i potpora malim proizvođačima ne zahtijevaju donošenje nikakvog nacionalnog provedbenog zakonodavstva i ne predviđaju nikakve akte španjolskih tijela. Slijedom navedenog, žalitelj ne može u okviru španjolskog pravnog sustava zahtijevati poništenje nacionalnog akta koji se odnosi na sporne odredbe, što znači da je zahtjev za prethodnu odluku o procjeni valjanosti navedenih odredbi isključen. Osim toga, žalitelj ili njegovi članovi ne mogu ni prvo kršiti takve odredbe da bi zatim pobijali valjanost sankcije koja bi im eventualno bila nametnuta.
- 27 Žalitelj tvrdi da je pobijanim rješenjem povrijeđeno temeljno pravo pravnog poretka Zajednice, zato što se nije ispitalo, imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, dovodi li činjenica da je zahtjev za djelomično poništenje pobijane uredbu proglašen nedopuštenim do nepoštovanja prava na djelotvornu sudsku zaštitu tužitelja.

- 28 Žalitelj navodi da pravo na djelotvornu sudsku zaštitu zahtijeva posebno ispitivanje osobitosti svakog slučaja. Ne može se postavljati pitanje stvarne djelotvornosti prava ako se konkretno ne ispita njegova djelotvornost. U stvarnosti takvo ispitivanje obvezno podrazumijeva da se istraži postoji li u određenom slučaju alternativni pravni lijek. U tom smislu žalitelj se poziva na točke 32. i 33. presude od 2. travnja 1998., Greenpeace Council i dr./Komisija (C-321/95 P, Zb., str. I-1651.), koja po njegovom mišljenju potvrđuje da ako ne postoji nikakav pravni lijek u okviru nacionalnog prava, treba priznati dopuštenost tužbe za poništenje podnesene na temelju članka 173. četvrtog stavka Ugovora.
- 29 Vijeće i Komisija u biti navode da je žalba u cijelosti očito neosnovana, jer u članku 173. četvrtom stavku Ugovora nema odredbi u smislu da nemogućnost ulaganja pravnog lijeka u okviru nacionalnog prava predstavlja kriterij ili okolnost koja bi opravdala dopuštenost izravne tužbe za poništenje koju podnosi fizička ili pravna osoba protiv akta opće primjene. Jedini relevantni kriterij je odnosi li se pobijani akt izravno i osobno na tu osobu. Žalba ne sadrži obrazloženje o tome odnosi li se dotični akt izravno i osobno na žalitelja, već sadrži samo analizu Prvostupanjskog suda u vezi s argumentima istaknutim po pitanju djelotvorne sudske zaštite.
- 30 Vijeće i Komisija podsjećaju nadalje da je Ugovorom uspostavljen cjelovit sustav pravnih lijekova namijenjen da se Sudu povjeri nadzor zakonitosti ili valjanosti akata institucija, a posebno akata opće primjene. Doduše, prema mišljenju Komisije, država članica koja pretjerano otežava ili onemogućava podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku krši temeljno pravo na djelotvornu sudsku zaštitu i ne ispunjava dužnost lojalne suradnje utvrđene u članku 5. Ugovora. Međutim, čak i u tom slučaju takva povreda ne može prestati inzistiranjem na smislu članka 173. četvrtog stavka Ugovora, već pokretanjem postupka zbog povrede protiv dotične države članice u skladu s člankom 226. UEZ-a.
- 31 Komisija još navodi da ne razumije kako tužitelj može tvrditi da španjolsko pravo ne predviđa nikakav pravni lijek protiv pobijane uredbe. Navodi da je uredba obvezujući akt, koji izravno proizvodi prava i obveze za pojedince, tako da se svako kršenje njegovih odredbi može isticati pred nacionalnim sudovima. U španjolskom pravu, kao i nesumnjivo u drugim pravnim sustavima država članica, od nadležnih tijela se zahtijeva donošenje odluka na temelju zahtjeva koje podnesu osobe na koje se takav akt odnosi. Ako nakon isteka određenog vremenskog roka nadležna tijela nisu zauzela stav o takvim zahtjevima, takva šutnja tretira se kao negativan odgovor ili, u suprotnom, pozitivan odgovor u određenim slučajevima, koji omogućava pokretanje postupka ako dotični podnositelj zahtjeva nije zadovoljan danim odgovorom. Jednom kada je sudski postupak pokrenut, pojedinca ništa ne sprječava da se pozove na sva pravila prava Zajednice i da zahtijeva, kada je to primjereno, upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a o tumačenju ili valjanosti osporavanog akta.

Ocjena Suda

- 32 Najprije je potrebno napomenuti da žalitelj nije osporavao utvrđenje Prvostupanjskog suda u točki 44. pobijanog rješenja prema kojem je pobijana uredba akt opće primjene. Nije osporavao ni zaključak iz točke 56. tog rješenja da njegovi posebni interesi nisu bili pogođeni pobijanom uredbom ili zaključak iz točke 50. tog rješenja da se pobijana

uredba ne odnosi na njegove članove zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe.

- 33 U tim okolnostima valja ispitati ima li žalitelj ipak, kao predstavnik interesa svojih članova, procesnu legitimaciju u skladu s člankom 173. četvrtim stavkom Ugovora za poništenje pobijane uredbe samo zato jer to zahtijeva pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, a pred nacionalnim sudom navodno nije bilo nikakvog pravnog lijeka.
- 34 Valja podsjetiti da je u skladu s člankom 173. drugim i trećim stavkom Ugovora Sud nadležan u postupcima koje pokreću država članica, Vijeće ili Komisija zbog nenadležnosti, bitne povrede postupka, povrede Ugovora ili bilo kojeg pravnog pravila vezanog uz njegovu primjenu ili zbog zlorabe ovlasti ili, onima koje za zaštitu svojih prava pokrenu Europski parlament, Revizorski sud i Europska središnja banka. U skladu s člankom 173. četvrtim stavkom, „[s]vaka fizička ili pravna osoba može pod istim uvjetima pokrenuti postupak protiv odluke koja je upućena toj osobi ili protiv odluke koja se, iako donesena u obliku uredbe ili odluke upućene drugoj osobi neposredno i osobno tiče” [neslužbeni prijevod].
- 35 Stoga, u skladu s člankom 173. Ugovora, uredbu kao akt opće primjene ne mogu osporavati fizičke ni pravne osobe, već samo institucije, Europska središnja banka i države članice (vidjeti u tom smislu presudu od 6. ožujka 1979., *Simmenthal/Komisija*, 92/78, Zb., str. 777., t. 40.).
- 36 Međutim, akt opće primjene kao što je uredba može se u određenim okolnostima odnositi osobno na određene fizičke ili pravne osobe i stoga za njih ima značenje odluke (vidjeti osobito presude od 16. svibnja 1991., *Extramet Industrie/Vijeće*, C-358/89, Zb., str. I-2501, t. 13.; od 18. svibnja 1994., *Codorniu/Vijeće*, C-309/89, Zb., str. I-1853., t. 19., i od 31. svibnja 2001., *Sadam Zuccherifici i dr./Vijeće*, C-41/99 P, Zb., str. I-4239., t. 27.). Takav je slučaj kad dotični akt utječe na fizičku ili pravnu osobu zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe izdvajajući ih uslijed toga pojedinačno, poput adresata odluke (vidjeti osobito presude od 15. srpnja 1963., *Plaumann/Komisija*, 25/62, Zb., str. 197., 223., i od 22. studenoga 2001., *Nederlandse Antillen/Vijeće*, C-452/98, Zb., str. I-8973., t. 60.).
- 37 Ako taj uvjet nije ispunjen, fizička ili pravna osoba nema procesne legitimacije za poništenje uredbe (vidjeti u tom smislu gore navedeno rješenje *CNPAAP/Vijeće*, t. 38).
- 38 Međutim, Europska zajednica je zajednica prava čije su institucije podložne nadzoru usklađenosti njihovih akata s Ugovorom i s općim načelima prava kao i temeljnim pravima.
- 39 Pojedinci stoga imaju pravo na djelotvornu sudsku zaštitu prava koja proizlaze iz pravnog poretka Zajednice, a pravo na takvu zaštitu jedno je od općih načela prava koja proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama. To je pravo utvrđeno u člancima 6. i 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (vidjeti osobito presudu od 15. svibnja 1986., *Johnston*, 222/84, Zb., str. 1651., t. 18., i od 27. studenoga 2001., *Komisija/Austrija*, C-424/99, Zb., str. I-9285., t. 45.).

- 40 Člankom 173. i člankom 184. (koji je postao članak 241. UEZ-a), s jedne strane, i člankom 177., s druge, Ugovor je utvrdio cjelovit sustav pravnih lijekova i postupaka namijenjen da se nadzor zakonitosti akata institucija osigura, povjeravajući ga Sudu Zajednice (vidjeti u tom smislu presudu od 23. travnja 1986., *Les Verts/Parlament*, 294/83, Zb., str. 1339., t. 23.). U okviru tog sustava, kad fizičke ili pravne osobe koje zbog pretpostavki za dopuštenost iz članka 173. Ugovora ne mogu izravno pobijati opće akte Zajednice, one mogu, ovisno o slučaju, bilo neizravno isticati nevaljanost takvih akata pred Sudom Zajednice u skladu s člankom 184. Ugovora, ili tako postupiti pred nacionalnim sudovima i zahtijevati od njih, s obzirom da sami nemaju nadležnost proglasiti nevaljanost tih akata (vidjeti presudu od 22. listopada 1987. *Foto-Frost*, 314/85, Zb., str. 4199., t. 20.), da se obrate Sudu putem prethodnih pitanja u pogledu valjanosti.
- 41 Stoga je dužnost država članica predvidjeti sustav pravnih lijekova i postupaka kojima se osigurava poštovanje prava na djelotvornu sudsku zaštitu.
- 42 U tom kontekstu, u skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 5. Ugovora, od nacionalnih sudova se zahtijeva, koliko je to moguće, da tumače i primjenjuju nacionalna postupovna pravila koja uređuju postupke povodom pravnih lijekova tako da fizičke i pravne osobe imaju pravo pred sudovima pobijati zakonitost svake odluke ili drugog nacionalnog akta u vezi s primjenom općeg akta Zajednice na njih, pozivajući se na nevaljanost potonjeg.
- 43 Kao što je nezavisni odvjetnik istaknuo u točkama 50. do 53. svog mišljenja, ne može se prihvatiti tumačenje sustava pravnih lijekova koje zagovara žalitelj i po kojem bi izravna tužba za poništenje bila moguća pri Sudu Zajednice ako bi se, nakon konkretnog ispitivanja nacionalnih postupovnih pravila od strane Suda, moglo dokazati da ta pravila pojedincu ne omogućavaju pokretanje postupka za osporavanje valjanosti dotičnog akta Zajednice. Takvo bi tumačenje zahtijevalo od Suda Zajednice ispitivanje i tumačenje nacionalnog postupovnog prava za svaki pojedini slučaj. To bi nadilazilo njegovu nadležnost pri nadzoru zakonitosti akata Zajednice.
- 44 Naposljetku valja dodati da u skladu sa sustavom nadzora zakonitosti koji je uveden Ugovorom, fizička ili pravna osoba može podnijeti tužbu protiv uredbe samo ako se ona izravno i osobno odnosi na nju. Iako ovaj zadnji uvjet treba tumačiti s obzirom na načelo djelotvorne sudske zaštite uzimajući u obzir različite okolnosti koje mogu izdvajati tužitelja pojedinačno (vidjeti na primjer presudu od 2. veljače 1988., *Van der Kooy/Komisija*, 67/85, 68/85 i 70/85, Zb., str. 219., t. 14.; i gore navedene presude *Extramet Industrie/Vijeće*, t. 13. i *Codorniu/Vijeće*, t. 19.), takvo tumačenje ipak ne smije dovesti do zanemarivanja dotičnog Ugovorom izričito predviđenog uvjeta, a da to ne znači prekoračenje nadležnosti koja je sudovima Zajednice dodijeljena Ugovorom.
- 45 Iako je doduše moguće predvidjeti drugačiji sustav sudskog nadzora zakonitosti akata Zajednice opće primjene od onog koji je od samog početka uspostavljen Ugovorom i nije nikada izmijenjen u pogledu svojih načela, na državama članicama je, ako je potrebno, da izmijene sustav koji je trenutačno na snazi, u skladu s člankom 48. UEZ-a.

- 46 S obzirom na sve navedeno, valja utvrditi da Prvostupanjski sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je tužbu tužitelja proglasio nedopuštenom, a da u slučaju o kojem je riječ nije ispitao postoji li pred nacionalnim sudom pravni lijek koji omogućava ispitivanje valjanosti pobijane uredbe.
- 47 Žalbu stoga valja odbiti.

Troškovi

- 48 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, koji se na temelju članka 118. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Vijeće podnijelo zahtjev da žalitelj snosi troškove i žalitelj nije uspio u svojim žalbenim razlozima, valja mu naložiti plaćanje troškova.
- 49 U skladu s prvim podstavkom članka 69. stavka 4. Poslovnika, koji se primjenjuje i na žalbeni postupak na temelju članka 118., institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. U skladu s tom odredbom Komisija snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

SUD,

proglašava i presuđuje:

- 1. Žalba se odbija.**
- 2. Udruženju Unión de Pequeños Agricultores nalaže se plaćanje troškova.**
- 3. Europska komisija snosi vlastite troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 25. srpnja 2002.

[Potpisi]

* Jezik postupka: španjolski